

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 בדצמבר 2011

642

כ"ג בכסלו התשע"ב

עמוד

267 ..... הצעת חוק לשינוי שיטת הערכון של פנסיה תקציבית, התשע"ב-2011

ביום כ"ו בטבת התשע"א (31 בינואר 2011) נחתם הסכם קיבוצי בין חברת החשמל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן – ההסכם הקיבוצי). עיקרו של ההסכם הקיבוצי יוחד לשינוי שיטת עדכון המשכורת הקובעת לחישוב הקצבה של עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן – חברת החשמל). הסדר הפנסיה החל לגביהם הוא תשלום קצבאות מקופת החברה (להלן – עובד חברת החשמל בפנסיה תקציבית) וכן של שאיר של עובד כאמור שנפטר לפני שיצא לקצבה (להלן – שאיר של עובד חברת החשמל) ושאיר של עובד כאמור שנפטר לאחר שיצא לקצבה (להלן – שאיר של גמלאי של חברת החשמל).

כיום מעודכנת המשכורת הקובעת לחישוב הקצבה בהתאם לשינויים במשכורתו הקובעת של עובד פעיל באותה דרגה (ותוך קידום בדרגות כמפורט להלן). לעומת זאת בהסכם נקבע, כי החל במועד שיפורט להלן המשכורת הקובעת לחישוב הקצבה תעודכן אחת לשנה בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן (להלן – המדד). יובהר, כי על פי הקבוע בהסכם הקיבוצי, שינוי שיטת העדכון, כאמור לעיל, יחול החל ביום ז' בטבת התשע"ב (2 בינואר 2012) הן על עובדי חברת החשמל בפנסיה תקציבית, שיפרשו מהמועד האמור ואילך והן על מי שבמועד האמור כבר יהיה גמלאי וכן על שאירים של עובד חברת החשמל ושאירים של גמלאים של חברת החשמל. עוד יצוין כי לפי השיטה הנהוגה כיום, משכורתם הקובעת של גמלאי חברת החשמל בפנסיה תקציבית ושאיריהם המשיכה להתקדם אף לאחר המועד שבו החלה להיות משולמת הקצבה בדרגות הקבועות בטבלאות שבר בדרגות השונים, כאשר לעת הזאת הגיעו חלק הארי של הגמלאים למשכורת קובעת המחושבת לפי דרגות השיא, או קרוב לכך, ולפיכך הם נעדרים אופק קידום בדרגות או בעלי אופק קידום קטן. עוד יצוין כי הגמלאות משולמות לגמלאי החברה על ידי קופת גמל מרכזית לקצבה, כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה–2005, שהעמית בה הוא חברת החשמל (להלן – הקופה שהעמית בה חברת החשמל).

שינוי עדכון קצבה של הזכאים לפנסיה תקציבית במסגרת ההסכם הקיבוצי, מהווה ביטוי למדיניות רוחבית שגיבשה ממשלת ישראל על דעת הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – ההסתדרות), ביחס לעובדים שעליהם חל הסדר של פנסיה תקציבית. באשר לעובדי המדינה, שעליהם חל חוק שירות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), התש"ל–1970 (להלן – חוק הגמלאות), מצא שינוי זה ביטוי בהסכם הקיבוצי מיום י"ב בניסן התשס"ח (17 באפריל 2008) ולאחר מכן בתיקון מס' 50 לחוק הגמלאות, שבסעיף 31 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט–2009 (להלן – תיקון מס' 50 לחוק הגמלאות).

היתרונות הגלומים בשיטת עדכון הקצבה בהתאם לשיעור עליית המדד פורטו בהרחבה בדברי ההסבר לתיקון מס' 50 לחוק הגמלאות, ועמם נמנים שמירת ערך הגמלה והגברת הוודאות באשר לשיעור עדכונה ר' דברי הסבר לתיקון האמור בהצעות חוק הממשלה, התשס"ט, עמ' 528). כמו כן, שינוי שיטת העדכון וניתוק הצמדת הקצבה לפעילים עשוי לשפר את יציבותה של חברת החשמל ואת יכולתה לנהל את מערך השכר על פי הצרכים בעת הזו במנותק מהשפעה על החבות האקטוארית של החברה.

מדיניות עדכון הקצבה לפי שיעור עליית המדד יושמה אף על עובדים של גופים נוספים במגזר הציבורי וגמלאיהם, בהסכם קיבוצי או בחקיקה או בשניהם, לפי העניין, כגון: עובדי הרשויות המקומיות וגמלאיהן, עובדי חברת נמלי ישראל – הפיתוח והנכסים בע"מ, חברות הנמל, גמלאיהן וגמלאי רשות הנמלים. אשר לגמלאי רשות הנמלים, עוגן שינוי שיטת עדכון הקצבה במסגרת חוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד–2004.

הצעת חוק זו באה לעגן בחקיקה את שהוסכם בין חברת החשמל לבין ההסתדרות בהסכם הקיבוצי. יש להבין את הצורך בעיגון ההסכמות בחקיקה על רקע פסק הדין בבג"ץ 03/1181 אוניברסיטת בר אילן נ' ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטת בר אילן ואח' (דינים עליון 2011 (56) 734) (להלן – פסק דין בר אילן). באותה פרשה נפסק, בין השאר, כי לארגון העובדים הכוח לנהל משא ומתן עם המעסיק בקשר לזכויות פרישה גם ביחס לעובדים שכבר פרשו, כל עוד הם חברי הארגון. עוד נפסק כי לא ניתן לגרוע מזכויותיהם המוקנות של גמלאים באמצעות הסכם קיבוצי שהוא מאוחר למועד פרישתם. פעולת ארגון העובדים, בנהלו משא ומתן עם המעסיק כאשר לגמלאים הנמנים עם חברי הארגון, נועדה אפוא אך ורק להטבת תנאי הגמלאים החברים בו. יוטעם, כי בפסק הדין לא הורחב הדיון בשאלה למה תיחשב "הטבת תנאי הגמלאים" – האם המדובר בהטבת תנאי כלל הגמלאים או רק הגמלאים חברי הארגון והאם הטבה זו נבחנת ביחס לכלל הגמלאים או לכלל הגמלאים חברי

הארגון, או שיש לבחון אם ההסכם עם המעסיק מיטיב עם כל גמלאי וגמלאי. כפועל יוצא עולה השאלה כיצד יש לסווג מהלך מורכב העשוי מקשה אחת, שבא להחליף שיטת ערכון אחת של המשכורת הקובעת לחישוב הקצבה בשיטה אחרת לחלוטין ובמסגרתו ניתנות אף תוספות לקצבה לגמלאים שפרשו לפני יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011).

מכיוון שההסכם הקיבוצי נועד לחול על כלל גמלאי חברת החשמל, שאירים של עובדי חברת החשמל בפנסיה תקציבית ושאירים של גמלאים של חברת החשמל, ולא רק על גמלאים חברי ההסתדרות, מוצע לעגן את הוראות ההסכם הקיבוצי, שעניינן בשינוי שיטת ערכון המשכורת הקובעת לחישוב הקצבה, בחקיקה. זאת על אף שכאמור הצעת החוק מבטאת הסכמות עם ארגון העובדים היציג בחברת החשמל.

אשר לשאלה, האם שינוי מנגנון ערכון הקצבה הוא בבחינת "הטבה" –

שינוי מנגנון ערכון הקצבות של גמלאי חברת החשמל עתיד לשפר באופן ודאי, ביחס למצב כיום, את מצבם של מעל 90% מגמלאי החברה אשר מיצו, או קרובים למיצוי, של אופק הקידום בדרגות. בלא שינוי שיטת הערכון, גמלתם של קבוצת גמלאים או שאירים אלה צפויה להישחק בשנים הקרובות.

גם מצבם של גמלאי החברה האחרים, אשר פחות קרובים למיצוי אפשרות הקידום בדרגות, עתיד להשתפר בטווח הארוך. אמנם, המשך קידום בדרגות עד לדרגות השיא תוך שמירה על מנגנון ערכון הקצבה הקיים היום, שלפיו משכורתם הקובעת לקצבה צמודה למשכורתו של עובד פעיל בדרגתם, היתה עתידה להשיא לנמנים עם קבוצה זו שיעור ערכון קצבה העדיף, למשך השנים הקרובות, על שיעור ערכון הקצבה הצפוי לפי מנגנון עדכונה לפי המדר. אלא, שבהינתן תוחלת החיים הממוצעת הידועה כיום ובהנחת קיומה של אינפלציה שנתית עתידית של 2.5% עד 3% לשנה, ערכה הכלכלי של הפגיעה קצרת המועד בשיעור ערכון הקצבה של גמלאי שטרם מיצה את הקידום בדרגות, נמוך יותר ביחס לפגיעה הכלכלית המצטברת של המשך ערכון הקצבה לעד על פי מנגנון הערכון הקיים כיום, שכן מהרגע שבו ימצו הגמלאים את אופק הקידום בדרגות, צפויה קצבתם להישחק באופן קבוע.

בנוסף, עם כניסת שינוי מנגנון ערכון הקצבות שבהסכם לתוקף, עתידים הגמלאים שפרשו לפני יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) לקבל תוספת קבועה של 8% או 12% לקצבתם.

על אף שמהאמור לעיל עולה כי שינוי מנגנון הערכון הוא בבחינת "הטבה" ביחס לכלל הגמלאים בפנסיה תקציבית, הרי שבהעדר הגדרה מדויקת בפסק דין בר אילן למונח "הטבה" – נמצא כי אף מטעם זה רצוי לעגן את ההסכמות שבין חברת החשמל לבין ההסתדרות, המוצאות את ביטוין בהסכם הקיבוצי, בחוק שבו ייקבע אופן ערכון המשכורת הקובעת לחישוב הקצבה. כמו כן ייקבע בחוק כי שינוי אופן הערכון ומתן התוספת הקבועה קשורים זה בזה, וכי המהלך כולו יחול על כלל הגמלאים והשאירים, בלי שיתאפשר לגמלאי מסוים או שאיר מסוים לבחור כי אופן ערכון הקצבה בעניינו לא ישונה לשיטת הערכון לפי המדר או לבחור את מועד שינוי אופן הערכון וכן לא יתאפשר לגמלאי או לשאיר להודיע כי הוא בוחר רק לקבל את התוספת הקבועה.

השפעת המהלך על הדוחות הכספיים של חברת החשמל ועל תעריף החשמל: בהתאם למוצג בדוחות הכספיים של חברת החשמל זה מכבד, שינוי שיטת הצמדת הקצבות תגדיל, בעקבות קבלת החוק, את סך המחויבות האקטוארית של חברת החשמל בכ-2.5 מיליארד שקלים חדשים. בהתאם לכך וכפי שמוצג בדוחות הכספיים של החברה היא צפויה לרשום בדוחות הכספיים שלה, לאחר קבלת החוק, הוצאה נוספת בסכום האמור לפי הפירוט הזה: סך של כ-1.3 מיליארד שקלים חדשים בשל חלק של הגמלאים הקיימים (כ-1 מיליארד ש"ח לאחר השפעת המס) וכ-1.2 מיליארד שקלים חדשים בשל עובדים פעילים. בהתאם לאמור, ההשפעה על ההון העצמי של החברה, כפי שמוצג בדוחות הכספיים של החברה, נכון למועד קבלת הצעת החוק, תסתכם בסך של כ-1.2 מיליארד שקלים חדשים לאחר השפעת מס.

יובהר כי הפרשות חברת החשמל לקופה שהעמית בה הוא חברת החשמל מבוצעות בהתאם לחבות האקטוארית הנקבעת על ידי אקטואר החברה המנהלת של הקופה (להלן – החבות האקטוארית לפי מאזני הקופה). בהתאם לכללי אגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר (להלן – אגף שוק ההון). החלים על קופת גמל מרכזית לקצבה, ולא בהתאם לחבות האקטוארית המחושבת על ידי חברת החשמל, לפי כללי חשבונאות בין-לאומיים (IFRS) (להלן – החבות האקטוארית לפי דוחות החברה). החבות האקטוארית שעמדה על כ-22 מיליארד שקלים חדשים (נכון ליום חתימת ההסכם הקיבוצי), כפי שנקבעה על ידי אקטואר החברה המנהלת של הקופה שהעמית בה הוא חברת החשמל על פי תחשיב שאושר על ידי אגף שוק ההון, נערכה בהסתמך על

מנגנון עדכון הקצבאות לפי שיעור עליית המדד, כפי שנקבע בהסכם הקיבוצי ואשר מוצע לקבעו בחוק המוצע. לפיכך, יישום ההסכם לא ישפיע על גובה המחויבות האקטוארית בקופה. לנוכח האמור לעיל, בהגדלת המחויבות האקטוארית בספרי החברה אין כדי להוביל לדרישת תוספת של הפקדות נוספות לקופה שהעמית בה הוא חברת חשמל בשל המוצע בהצעת החוק.

אלא שכאמור ההנחות האקטואריות שלפיהן נערך המאזן האקטוארי של הקופה שהעמית בה הוא חברת החשמל, אשר נקבעות לפי הכללים החלים לגבי קרנות הפנסיה בישראל, ובכלל זה לעניין השכר הקובע והקצבאות, שונות באופן משמעותי מההנחות שלפיהן נערכו הדוחות הכספיים של החברה. בהקשר זה נציין כי גם עובר לחתימת ההסכם הקיבוצי הנחת עדכון השכר הקובע והקצבאות שלפיהן הוכן המאזן האקטוארי האמור היתה לפי התפתחות של מדד בתוספת ריבית של 2%. לנוכח האמור לעיל, עמדת חברת החשמל היא כי המוצע בהסדר הכולל של שינוי שיטת עדכון הקצבה לעובדים פעילים ולגמלאים של חברת החשמל ממתן ומייצב את אופן התפתחות הקצבאות כאמור.

להשלמת התמונה יצוין כי הרשות לשירותים ציבוריים (חשמל) (להלן – הרשות לחשמל) בודקת זה זמן את הדרישה של החברה להכיר בתעריף החשמל לצרכנים, בפערים שבין החבות האקטוארית לפי מאזני הקופה לבין החבות האקטוארית לפי דוחות החברה לבין הכיסוי התעריפי שניתן עד כה לחברה בשל החבות האקטוארית בשל הסדר הפנסיה התקציבית, וזאת בשים לב להוראות חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996, והסכמי העבר בעניין. בין הפערים האמורים נכלל גם פער בשל השוני בהנחות האקטואריות בכל הקשור לשיטת עדכון הקצבה, וזאת כפי שפורט לעיל. יובהר כי חברת החשמל פנתה לרשות החשמל בדרישה לתוספת לתעריף החשמל בגין החוק המוצע בסך המוערך על ידה בכ־2.5 מיליארד שקלים חדשים. הדרישה תיבחן על ידי הרשות לחשמל והכרה בפער האמור, כולו או חלקו, לאחר בדיקה, יכול שתוביל להעלאה בתעריף החשמל בעיתוי שתקבע הרשות.

גמלאים של מעבידים אחרים

מכיוון שישנם מעבידים אחרים שהסדר הפנסיה אצלם הוא תשלום קצבאות מקופת המעביד למשך כל ימי חייו של העובד, ולאחר פטירתו – לשאייריו, שטרם גובש לגביהם מנגנון עדכון מקביל לתיקון החקיקה המוצע, וכדי לייתר תיקון חקיקה פרטני כל אימת שיגובש הסדר מקביל עם מעביד נוסף, מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע, בצו, כי האמור בסעיף 2 יחול לגבי גמלאי ושאיירי המעביד כאמור.

הצעת חוק לשינוי שיטת העדכון של פנסיה תקציבית, התשע"ב-2011

פרק א': הגדרות

1. בחוק זה –
- הגדרות
- “גמלאי ותיק” – גמלאי חברת החשמל או גמלאי של מעביד אחר, לפי העניין, שהוא אחד מאלה:
- (1) עובד בפנסיה תקציבית של חברת החשמל או של מעביד אחר, לפי העניין, שיצא לקצבה לפני המועד הקובע;
- (2) שאיר של עובד בפנסיה תקציבית של חברת החשמל או של מעביד אחר, לפי העניין, ובלבד שמתקיים לגבי העובד אחד מאלה:
- (א) הוא יצא לקצבה לפני המועד הקובע, כאמור בפסקה (1);
- (ב) הוא נפטר לפני המועד הקובע ולפני שיצא לקצבה;
- “גמלאי חברת החשמל”, “גמלאי של מעביד אחר” – עובד בפנסיה תקציבית של חברת החשמל או של מעביד אחר, לפי העניין, שיצא לקצבה, ולאחר פטירת העובד, בין אם נפטר לפני שיצא לקצבה ובין אם לאחר מכן – שאירו של העובד הזכאי לתשלום קצבה לפי הסכם פנסיה תקציבית, בשל פטירתו של העובד;
- “הסכם פנסיה תקציבית” – הסכם, לרבות הסכם קיבוצי, שלפיו תשולם קצבה מדי חודש בחודשו באופן רציף, מקופת המעביד, לעובד שיצא לקצבה, במשך כל ימי חייו, ולאחר מותו – לשאירו, במשך התקופה הקבועה בהסכם;
- “חברת החשמל” – חברת החשמל לישראל בע”מ;
- “חוק יסודות התקציב” – חוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985;
- “המדרד” – מדרד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 בסעיף זה מוצע להגדיר כמה מונחים שנעשה בהם שימוש בחוק המוצע.

להגדרה “גמלאי ותיק” – מוצע להגדיר “גמלאי ותיק” כעובד חברת החשמל בפנסיה תקציבית שיצא לקצבה לפני מועד החתימה על ההסכם הקיבוצי, שאיר של עובד חברת החשמל שנפטר לפני מועד החתימה האמור (ולפני שיצא לקצבה) וכן שאיר של גמלאי של חברת החשמל שיצא לקצבה לפני מועד החתימה האמור, בין אם הגמלאי נפטר לפני מועד זה ובין אם לאחריו. בנוסף, מוצע להחיל הגדרה זו גם לעניין גמלאי של מעביד שאינו חברת החשמל (להלן – מעביד אחר). ההגדרה המוצעת קובעת למעשה את היקף התחולה של הוראות החוק המוצע, גם בהקשר של גמלאי חברת החשמל (פרק ב' המוצע) וגם בהקשר של גמלאי של מעביד אחר (פרק ג' המוצע). בשל הקושי שהתעורר בפסיקה, כאמור לעיל במבוא, באשר לתחולת ההסכם הקיבוצי המתקן את

מנגנון עדכון הקצבה, על גמלאים ותיקים כאמור, בא החוק המוצע להחיל את מנגנון העדכון החדש, באופן מפורש, גם על גמלאים ותיקים.

להגדרה “הסכם פנסיה תקציבית” – מוצע לכלול במסגרת ההגדרה המוצעת רק הסכמים שלפיהם משולמת קצבה מדי חודש בחודשו באופן רציף מקופת המעביד לעובד שפרש מעבודתו, במשך כל ימי חייו, ולאחר מותו – לשאירו. לעניין זה יובהר, למען הסר ספק, כי בהגדרה המוצעת לא נכלל הסדר פנסיה תקציבית שנקבע בחוק או על פיו. בהתאם לכך, הסמכת שר האוצר, המוצעת בסעיף 4 להצעת החוק, להחלת שינוי שיטת עדכון הפנסיה התקציבית, לא תחול לגבי הסדר כאמור. כך למשל, הוראות סעיף 4 לא יחולו על מי שמקבל קצבה לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש”ל-1970, חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל [נוסח משולב], התשמ”ה-1985, חוק הגמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון,

¹ ס”ח התשמ”ה, עמ’ 60.

"המועד הקובע" – כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין גמלאי חברת החשמל – יום כ"ו בשבט התשע"א (31 בינואר 2011);

(2) לעניין גמלאי של מעביד אחר – המועד שבו תוקן הסכם פנסיה תקציבית כאמור בסעיף 4;

"מעביד אחר" – מעביד שאינו חברת החשמל;

"עובד פנסיה תקציבית" – עובד שחל לגביו הסכם פנסיה תקציבית;

"פרישה מעבודה" – יציאה לקצבה או מוות, לפי העניין.

פרק ב': גמלאי חברת החשמל

2. עדכון המשכורת הקובעת (א) בסעיף זה –

"המדד החדש" – מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון;

"המדד הקודם" – מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון הקודם, ולעניין העדכון הראשון – מדד חודש דצמבר 2011;

"המשכורת הקובעת" – רכיבי המשכורת המובאים בחשבון לצורך חישוב הקצבה שלה זכאי גמלאי חברת החשמל שהוא גמלאי ותיק, לפי הסכם פנסיה תקציבית, ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012), כפי שהם מעודכנים לפי הוראות סעיף זה, והכל בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב.

(ב) המשכורת הקובעת של גמלאי חברת החשמל שהוא גמלאי ותיק, תעודכן בחודש ינואר של כל שנה (בסעיף זה – חודש העדכון), בעד קצבת חודש ינואר ואילך, לפי שיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הקודם.

(ג) תשלום בעד עדכון המשכורת הקובעת לפי סעיף קטן (ב) בשל חודש ינואר בכל שנה, ישולם לא יאוחר ממועד תשלום קצבת חודש פברואר של אותה שנה.

3. תוספת לקצבה (א) בסעיף זה –

"קצבת הבסיס" – כמפורט להלן, לפי העניין:

ד ב ר י ה ס ב ר

כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, לא יסכים, בין השאר על שינויים בגמלאות ולא ינהיג שינויים או הטבות כאמור, אלא בהתאם למה שהוסכם או הונהג לגבי כלל עובדי המדינה או באישורו של שר האוצר. מאחר שבהגדרה המוצעת מפנים לרכיבי המשכורת המובאים בחשבון לצורך חישוב הקצבה שלה זכאי גמלאי כאמור במועד מסוים, מוצע לקבוע כי מדובר ברכיבים לפי הסכם הפנסיה התקציבית ושהם בהתאם להוראות הסעיף האמור.

בנוסף, וכדי לתת פרק זמן מתאים לביצוע העדכון, מוצע לקבוע, בדומה להסדר שנקבע בתיקון מס' 50 לחוק הגמלאות, כי תשלום בעד עדכון כאמור בשל חודש ינואר בכל שנה ישולם לא יאוחר ממועד תשלום קצבת חודש פברואר של השנה שבה בוצע העדכון.

סעיף 3 כחלק משינוי שיטת ההצמדה כאמור בסעיף 2 להצעת החוק, מוצע לתת לגמלאים ותיקים שפרשו לפני יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), תוספת לקצבה בשיעור שבין 8% ל-12%, וזאת בהתאם

התשכ"ט-1969, חוק הרשויות המקומיות (גמלאות לראש רשות וסגניו), התשל"ז-1977, וסעיף 14 לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971.

סעיף 2 הסעיף המוצע מעגן את מנגנון הצמדת הקצבה למדד, ומחיל אותו על גמלאים ותיקים של חברת החשמל.

הסעיף המוצע קובע כי המשכורת הקובעת לחישוב קצבה של גמלאי של חברת החשמל שהוא גמלאי ותיק, תעודכן אחת לשנה בהתאם לשיעור עליית המדד. לעניין זה מוצע להגדיר את "המשכורת הקובעת" כרכיבי המשכורת המובאים בחשבון לצורך חישוב הקצבה שלה זכאי גמלאי חברת החשמל שהוא גמלאי ותיק, לפי הסכם הפנסיה התקציבית, נכון ליום שקדם למועד שינוי שיטת עדכון הקצבה, כפי שהיא מעודכנת בהתאם להוראות סעיף 2 המוצע, והכול בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב). סעיף 29 האמור קובע כי גוף מתקצב או גוף נתמך,

- (1) לעניין התוספת לקצבת הבסיס כאמור בסעיף קטן (ב) – הקצבה שלה זכאי הגמלאי לפי הסכם פנסיה תקציבית, בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב;
- (2) לעניין התוספת לקצבת הבסיס כאמור בסעיף קטן (ג) – קצבת הבסיס כאמור בפסקה (1) בצירוף התוספת כאמור בסעיף קטן (ב), ככל שמגיעה לגמלאי.
- (ב) לגמלאי חברת החשמל שהוא גמלאי ותיק, שפרש מעבודתו בחברת החשמל לפני יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), תשולם תוספת לקצבה כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) לגמלאי שקצבתו מחושבת לפי דרגה מהדרגות המפורטות להלן, תשולם תוספת בעד קצבת חודש ינואר 2012 ואילך, בשיעור של 8% מקצבת הבסיס –
- (א) דרגה 27 ומעלה בדירוג המינהלי;
- (ב) דרגה 46 ומעלה בדירוג המקצועי;
- (ג) דרגה בסולם דרגות הבכירים בחברה;

- (2) לגמלאי שלא מתקיים לגביו האמור בפסקה (1), תשולם תוספת לקצבה בעד קצבת חודש ינואר 2012 ואילך, בשיעור של 12% מקצבת הבסיס;
- (3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), לגמלאי שפרש מעבודתו בחברת החשמל לפני יום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009), והדרגה שלפיה מחושבת קצבתו הועלתה במהלך שנת 2011, תשולם תוספת בעד קצבת חודש ינואר 2012 ואילך, בשיעור מקצבת הבסיס השווה להפרש שבין 12% לבין השיעור הקובע; לעניין זה, "השיעור הקובע" – היחס שבין הסכומים המפורטים להלן, כערכם ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012) –

- (א) ההפרש שבין סכום הקצבה שלה זכאי הגמלאי לאחר ההעלאה בדרגה לבין סכום הקצבה שלה היה זכאי אלמלא ההעלאה כאמור;
- (ב) סכום הקצבה שלה היה זכאי הגמלאי אלמלא ההעלאה בדרגה.

- (ג) לגמלאי בחברת החשמל שהוא גמלאי ותיק תשולם תוספת בעד קצבת חודש ינואר 2013 ואילך, בשיעור של 1.927% מקצבת הבסיס.

פרק ג': גמלאי של מעביד אחר

4. (א) תוקן לאחר יום תחילתו של חוק זה הסכם פנסיה תקציבית החל לגבי עובדיו של מעביד אחר, כולם או חלקם, והתיקון האמור כולל שינוי במנגנון עדכון הקצבה, למנגנון האמור בסעיף 2, רשאי שר האוצר לקבוע, בצו, כי הוראות סעיף 2 יחולו, בשינויים המפורטים בסעיף קטן (ב), על גמלאי של מעביד אחר שהוא גמלאי ותיק, ובלבד שמתקיים המפורט להלן, לפי העניין:

ד ב ר י ה ס ב ר

2013 ואילך בשיעור של 1.927% מהקצבה המשולמת לו, כשהיא כוללת גם את התוספת הראשונה האמורה, ככל שהוא זכאי לה.

סעיף 4 מכיוון שיש מעבידים אחרים שעמם טרם גובש הסדר מקביל לשינוי מנגנון עדכון הקצבה, וכדי ליתר תיקון חקיקה פרטני כל אימת שיגובש הסדר עם מעביד נוסף, מוצע להסמיך את שר האוצר להחיל, בצו, תיקון להסדר הפנסיה התקציבית שנעשה לאחר מועד

לדרגה שלפיה חושבה קצבתו של הגמלאי בעד קצבת חודש ינואר 2012 (להלן – התוספת הראשונה). עם זאת, לגבי גמלאי שפרש לפני יום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009) והדרגה שלפיה מחושבת קצבתו הועלתה במהלך שנת 2011, מוצע לתת תוספת חלקית לקצבה בהתחשב בשיעור שבו הוגדלה קצבתו של העובד במהלך אותה שנה.

עוד מוצע לקבוע כי כל גמלאי חברת החשמל שהוא גמלאי ותיק יהיה זכאי לתוספת בעד קצבת חודש ינואר

- (1) לגבי מעביד אחר שחל לגבי עובדיו הסכם קיבוצי – התיקון להסכם הפנסיה התקציבית נעשה באמצעות הסכם קיבוצי;
- (2) לגבי מעביד אחר שלא חל לגבי עובדיו הסכם קיבוצי – התיקון להסכם הפנסיה התקציבית נעשה באופן שבו נעשה הסכם הפנסיה התקציבית.
- (ב) קבע שר האוצר צו לפי סעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 2 על גמלאי ותיק כאמור באותו סעיף קטן, בשינויים אלה:
- (1) ההגדרה "המשכורת הקובעת" תיקרא לעניין זה, כך:
- "המשכורת הקובעת" – רכיבי המשכורת המובאים בחשבון לצורך חישוב הקצבה שלה זכאי גמלאי של מעביד אחר שהוא גמלאי ותיק, לפי הסכם פנסיה תקציבית, במועד שיקבע שר האוצר בצו לפי סעיף זה, כפי שהם מעודכנים לפי הוראות סעיף 2, והכל בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב;
- (2) "המדד הקודם" לעניין העדכון הראשון כאמור בסעיף 2, יהיה מדד החודש שקדם לחודש שבו חל המועד שקבע שר האוצר כאמור בהגדרה "המשכורת הקובעת" שבפסקה (1).
5. כלל התיקון להסכם פנסיה תקציבית האמור בסעיף 4, גם תשלום תוספות לקצבה לגמלאים של המעביד האחר, יחיל שר האוצר, בצו לפי הסעיף האמור, את תשלום התוספות לקצבה שנקבעו באותו תיקון על גמלאי של מעביד אחר שהוא גמלאי ותיק, ובלבד שמתקיימים לגבי אותו גמלאי התנאים לתשלום התוספות שנקבעו בתיקון האמור, לרבות לעניין מועד הפרישה.
6. ההוראות לפי חוק זה יחולו על אף האמור בכל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי.
7. שר האוצר ממונה על ביצועו של חוק זה.
8. תחילתו של חוק זה ביום ז' בטבת התשע"ב (2 בינואר 2012).

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 5** בדומה להוראות סעיף 3 המוצע, מוצע לקבוע כי אם כלל התיקון להסכם הפנסיה התקציבית תשלום תוספות לקצבה לגמלאים של המעביד האחר, יחיל שר האוצר בצו את תשלום התוספות לקצבה שנקבעו באותו תיקון על גמלאי של מעביד אחר שהוא גמלאי ותיק, ובלבד שמתקיימים לגבי אותו גמלאי התנאים לתשלום התוספות שנקבעו בתיקון האמור, וביניהם מועד הפרישה.
- סעיף 6** לנוכח האמור לעיל, וכדי להסיר כל ספק, מוצע לקבוע במפורש כי הוראות החוק המוצע וכן כל צו שיוצא לפי סעיפים 4 ו-5, יחולו על אף האמור בכל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי.
- סעיף 8** מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה ביום ז' בטבת התשע"ב (2 בינואר 2012), שהוא המועד שבו תשונה שיטת עדכון הקצבה בחברת החשמל לפי הוראות ההסכם הקיבוצי.
- תחילתו של החוק המוצע, הקובע שינוי במנגנון עדכון הקצבה, גם לגבי גמלאי בפנסיה תקציבית של מעביד אחר שהוא גמלאי ותיק, האמור מותנה בכך שבמקום עבודה שבו קיים הסכם קיבוצי המסדיר את יחסי העבודה נחתם הסכם קיבוצי לתיקון הסדר הפנסיה התקציבית. תנאי זה בא להבטיח כי במקרה כאמור לא תתקוף שיטת עדכון הקצבה בלי שהדבר עוגן בהסכם קיבוצי. במקום שבו אין הסכם קיבוצי המסדיר את יחסי העבודה על התיקון להסכם הפנסיה התקציבית להיעשות באופן שבו נעשה הסכם הפנסיה התקציבית.
- עוד מוצע לקבוע כי בצו כאמור יקבע שר האוצר את המועד שביחס אליו תיקבע המשכורת הקובעת הבסיסית שתעודכן לפי האמור בסעיף 2 המוצע, וכי מדד הבסיס לעניין העדכון יהיה מדד החודש שקדם לחודש שבו חל המועד שקבע שר האוצר כאמור.